

Číslo projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.1486

Číslo materiálu: VY 32 INOVACE 24/20

Název materiálu:

Opakování – spojky souřadné a podřadné

Vypracoval: Mgr. Hana Šatná

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

SPOJKY SOUŘADICÍ A PODŘADICÍ

1. Rozděl spojky a spojovací výrazy na souřadící a podřadící

který	kam	ale	proto	a tedy	a	potom	jak
ba	nebo	protože	když	i kdyby	až	vždyť	kdy
co	komu	ani	i	avšak	nýbrž	že	aby

2. Rozliš, zda je informace zapsaná správně.

- a) ano ne Mezi souřadné poměry patří i poměr slučovací, stoupavý a důsledkový.
b) ano ne Spojka *nebo* může vyjadřovat poměr slučovací i vylučovací.
c) ano ne Před spojkou *a* nikdy nepíšeme čárku.
d) ano ne Pokud jsou věty ve vylučovacím poměru, platí jen jedna z nich.
e) ano ne Souřadný poměr nemusí být vyjádřen vždy jen jednou konkrétní spojkou.
f) ano ne Pokud jsou souřadně spojené dvě věty hlavní, musí být spojka souřadící hned na začátku druhé věty

3. Přiřaď souřadící spojky ze cvičení 1 k uvedeným poměrům

- slučovací: _____
stupňovací: _____
odporovací: _____
vylučovací: _____
příčinný: _____
důsledkový: _____

SOUŘADNĚ SPOJENÉ NĚKOLIKANÁSOBNÉ VĚTNÉ ČLENY

4. Označ ve větách několikanásobné větné členy, urči jejich druh, označ souřadící spojky a urči poměr

- a) Eva, Petr a Jana jsou sourozenci. _____
b) Na trhu prodávali zelené, oranžové, ale i žluté tykve. _____
c) Viděl ji sice smutnou, ale přesto odhodlanou jít dál. _____
d) Šel sám, a proto potichu. _____
e) Kamarádila buď s Annou, nebo s Eliškou. _____

5. Učím se anglicky a německy. Doplň do věty spojky podle požadovaného poměru.

- a) stupňovací: _____
b) vylučovací: _____
c) odporovací: _____
d) důsledkový: _____

SOUŘADNĚ SPOJENÉ VĚTY HLAVNÍ

6. Urči poměr mezi hlavními větami a označ spojky souřadící

- a) Pršelo celý den, ale nikomu to nevadilo. _____
- b) Připravil se na závody poctivě, a proto věřil ve své vítězství. _____
- c) Rozhodli se pořídit si nejen psa, ale uvažovali i o chovu pštrosů. _____
- d) Přemýšlíme o letní dovolené, neboť se již blíží prázdniny. _____
- e) Buď se budu věnovat studiu architektury, nebo se přihlásím do jazykové školy. _____

7. Odešel z oslavy nikým nepozorován... Dokonči souvětí v zadaném poměru

- a) stupňovací: _____
- b) důsledkový: _____
- c) odporovací: _____
- d) vylučovací: _____
- e) slučovací: _____
- f) příčinný: _____

SOUŘADNĚ SPOJENÉ VĚTY VEDLEJŠÍ

Zopakuj si: v souřadném poměru mohou být pouze ty věty vedlejší, které rozvíjejí tutéž větu řídicí a jsou stejného druhu

8. Rozhodni, která souvětí obsahují souřadně spojené věty vedlejší

- a) ano ne Přemýšlel, jak by získal vytoužené místo a jak by se měl připravit na konkurz.
- b) ano ne Jestliže půjdu do kina, vezmu s sebou i Lenku, kterou znám již od první třídy.
- c) ano ne Poněvadž nevěděl, či je to sešit, nechal jej položený na učitelském stole.
- d) ano ne I když si nařídil budík, dokonce šel brzy spát, přišel opět do školy pozdě.
- e) ano ne Vím, že bude brzy slavit narozeniny a že si jako dárek přeje tuhle knížku.

9. Doplň souvětí tak, aby obsahovalo souřadně spojené věty vedlejší. Urči, v jakém jsou poměru.

- a) Nechápal, proč se na něj zlobí a proč _____
- b) Když se zešeřilo, ale _____, vydal se na cestu domů.
- c) Poznal, že ho baví lézt po skalách, dokonce _____.

KONTROLNÍ LIST

1. SPOJKY SOUŘADICÍ:

ale, proto, a tedy, a, potom, ba, nebo, vždyť, ani, i, avšak, nýbrž

SPOJKY A SPOJOVACÍ VÝRAZY PODŘADICÍ:

který, kam, jak, protože, když, i kdyby, až, kdy, co, komu, že, aby

2. a) ne b) ano c) ne d) ano e) ano f) ne

3. slučovací: a, potom, ani, i, nebo

stupňovací: ba

odporovací: ale, avšak, nýbrž

vylučovací: nebo

příčinný: vždyť

důsledkový: proto, a tedy

4.

- a) **Eva, Petr a Jana** jsou sourozenci. několikanásobný podmět, poměr slučovací
b) Na trhu prodávali **zelené, oranžové, ale i žluté** tykve. několikanás. přívlastek, poměr stupňovací
c) Viděl ji sice **smutnou, ale** přesto **odhodlanou** jít dál. několikanás. doplněk, poměr odporovací
d) Šel **sám, a proto potichu**. několikanásobné přísl.určení, poměr důsledkový
e) Kamarádila **bud' s Annou, nebo s Eliškou**. několikanásobný předmět, poměr vylučovací

5.

- a) stupňovací: např.: Učím se anglicky, ale i německy.
b) vylučovací: např.: Učím se buď anglicky, nebo německy.
c) odporovací: např.: Učím se anglicky, ale ne německy.
d) důsledkový: např.: Učím se anglicky, a proto i německy.

6.

- a) Pršelo celý den, **ale** nikomu to nevadilo. odporovací
b) Připravil se na závody poctivě, **a proto** věřil ve své vítězství. důsledkový
c) Rozhodli se pořídit si **nejen** psa, **ale** uvažovali **i** o chovu pštrosů. stupňovací
d) Přemýšlíme o letní dovolené, **neboť** se již blíží prázdniny. příčinný
e) **Bud'** se budu věnovat studiu architektury, **nebo** se přihlásím do jazykové školy. vylučovací

7. Odešel z oslavy nikým nepozorován... Dokonči souvětí v zadaném poměru

- a) stupňovací: např.: ..., dokonce ani jeho nejbližší přátelé nic nepozorovali.
b) důsledkový: např.: ..., a proto nemusel cestou domů poslouchat neustálé mluvení svých přátel.
c) odporovací: např.: ..., avšak již za pět minut mu zazvonil mobilní telefon.
d) vylučovací: např.: ..., nebo se jen šel projít do zahrady?
e) slučovací: např.: ... a podařilo se mu přijít na smlouvané místo včas.
f) příčinný: např.: ..., neboť se všichni věnovali především jeho matce.

8. a) ano b) ne c) ne d) ano e) ano

9. např.:

a) Nechápal, proč se na něj zlobí a proč **mu ještě nezavolala.**

b) Když se zešeřilo, ale **nebyla ještě tmavá noc**, vydal se na cestu domů.

c) Poznal, že ho baví lézt po skalách, dokonce **se přihlásil na horolezeckou výpravu.**

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost